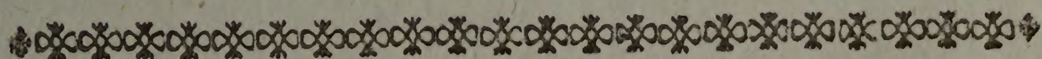

DISSERTATIO MEDICA,

INAUGURALIS,

DE

ASTHMATE SPASMODICO.

12

DISSERTATIO,
QUÆDAM DE
ASTHMATE SPASMODICO
COMPLECTENS.

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S. S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

JOANNES HEATH,

ANGLUS,

Soc. Reg. Med.

Nec non

Soc. Natur. Stud. Sod. Extraord.

Ad diem 12. Septembris, hora locoque solitis.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,LXXXVII.

Avi sui dilecti

JOANNIS SIMPSON

Nomen

Huic opusculo

Praefigere,

Ob beneficia multa,

Nunquam obliviscenda,

Et curam, qua eum fovit;

Nec non

Nec non

JOANNIS JACKSON,

Artem Chirurgicam apud Londinum

Feliciter exercentis,

Ut obſervantiae et amicitiae

Teſtimonium,

Exoptat

AUCTOR.

* "Medici autem *Philoſophia* omnis in expiſcandis morborum hiſtoriis, iiſque remediis adhibendis, quae, experientia indice ac magiſtra, eoſdem valent depellere, tota ſtat; obſervata tamen (ut alibi dixi) medendi methodo, quam recta ratio (non ſpeculationum commentis, ſed trito et naturali cogitandi modo, innixa) ei dictaverit." SYDENHAM.

DISSERTATIO,

QUÆDAM DE

ASTHMATE SPASMODICO.

COMPLECTENS.

"VETUS, ſed veriſſima, et medicorum et vulgi eſt ſententia, reſpirationem et vitam pari ambulare paſſu *;" unde pulmones conſervare ſanos, maximi momenti ſit. Multis affectionibus adnectitur reſpiratio laborans; in hac vero, de qua diſſerturi ſumus, ſpeciatim perturbata, et quoniam cauſas ſui proprias agnoſcit, medicorum attentionem multam vindicat: Ad

A hiſtoriam,

* Hoffman.

hiſtoriam, definitione ſequente praemiſſa, progrediemur; "Spirandi difficultas per intervalla ſubiens; cum anguſtiae in pectore ſenſu, et reſpiratione cum ſibilo ſtrepente; tuſſis ſub initio paroxyſmi difficilis, vel nulla, verſus ſinem libera, cum ſputo muci ſaepe copioſa *."

In inſulis hiſce, noſtriſque plagis, forſitan magis eſt hominibus, quam alibi, moleſtae haec affectio; quare, ſi poſtuletur, coeli temperies mutabilis, a pleriſque, non ſine cauſa, incuſabitur. Ab ea nullus eſt immunis corporis habitus, adjectis ſaltem iis, quae ejus ortum inducere ſolent: At quidem Hoffman. experientia edoctus, eos, qui *temperamento ſanguineo* ſunt, praecipue ei eſſe obnoxios, commonuit.

Raro inſuper, niſi puberes, haec affectio adoritur; et mares ei magis eſſe opportunos, vix diſputandum videtur; forte quia cauſis eam inducentibus ſaepius quam foeminae objiciuntur.

Quoniam ſigna quaedam acceſſionis initia vix non ſemper praegrediuntur, ea, nunc recenſere, eſt noſtrum; eorum etenim ſeries, quamvis ſubinde incerta et varia, plerumque aliter ſe habet, nec illa habitum ordinis facile amittunt.

Hoc

* Noſol. Meth. Cull.

Hoc morbo ineunte, ventriculus diſtenſus, poſt cibum aſſumptum, perſentitur; et ructus aliquantulum ſunt moleſti; languet homo, delaſſatus quaſi ſit deinceps, et iners; hebetior evadit ſentiendi facultas, et obtunditur; caput gravatur, et ſub veſperi, iterata oſcitatio et palpitatio, ſomnolentum eſſe aegrum praeter ſolitum, indicant: Tuſſis aliquando inquietat, et plus minuſve rauca ſit vox: Praecordia, ſicut pondere quodam, opprimuntur, et pulmones, ut nimis conſtricti, aut minore ſpatio incluſi et coarctati, peculiari ſenſu afficiuntur, unde reſpiratio aliquantulum impeditur: Urina largior eſt, et pallet, quamdiu increſcit malum, et acerbior eſt acceſſio: Morbo inchoante, manus, magiſque adhuc crura et pedes, frigeſcunt, nec niſi quando morbus decurſurus eſt ſolitum calorem recuperant.

Praegreſſis his ſignis, plerumque malum, ſub media nocte, omnes vires ſuas colligit, magiſque fit ſaevius: Ægro nunc valdè inquietato, et morbo admodum moleſtante, ſaepe ſomnus abrumpitur, crebro necnon et multo labore reſpiratur, et ſtrepit animae meatus; irregularis enim haec functio evadit, ſeriuſque poſtquam inhalatione fuit, expiratur; qui inſuper ad ſpiritum

tum reciprocandum inſerviunt muſculi, nunc multum convelluntur, atque irregulares, et conturbati, quod ad actionem ſuam, redduntur: Vox interea, non ac antea, manet, et tuſſis interdum angit; reſupinus aeger non facile reſpirat, aurae praeterea frigeſcentes, quaeque in coelo frigidiore flant, avide captantur, et ore aperto, naribuſque dilatioribus, recipitur ſpiritus; inter reſpirandum, necnon, collum tumet, et thoracis muſculi atque humeri multum exercentur. Primo inhorreſcit corpus, ut febricitans ſolet, et vultus pallet; poſtea calore exorto, et acceſſione provectiori, genae ſuffunduntur rubore; id etiam, quod antea capiti fuerat moleſto oriri, et a quo gravedo inducta, in dolorem nunc ſe vertit: Sudores, frontem circa et tempora, prorumpant: Sitis exquiſita vexat, et cum lingua, fauces, nareſque areſcunt valde, hincque proculdubio quies nunquam oriri ſolet.

Ventriculi tanta fit interdum diſtentio, quod ipſe vomitus cietur, quo bilioſa quaedam materia nonnunquam ejicitur: Gelidi liquores nunc ſoli, quia tepidi inflationem ventriculi augentes, ſuffocationis ſenſum reddunt majorem, placent: Adde huc, quod abdomen haud raro flatibus diſtenditur; alvus adſtricta; ac cor irregulari motu

motu vibrat, ab arteriis inde debili more, submiſſe, et irregulariter, nonnunquam micatur, quamvis interdum ſolito fere ordine: Oculi quodammodo prominent; acie fiant obtuſiori et hebeſcunt; lachrymae ſponte profluunt; collabuntur muſculi, et ſubſidunt; extrema valde, praeter ſolitum, frigent; languet totum corpus, praeſertim ſi diuturnior ſit acceſſio; ſopor inſequitur, aut delirium, aut etiam animo linquitur aeger.

Quamvis hoc modo fere ſemper ſeverior aſthmatis acceſſio progreditur, tamen ejus aggreſſio aliquando non tam ſaeva eſt, citius definit, et varia indicia exhibet; ſcilicet, quia nihil univerſum eſt, nec omnia quaevis norma complectitur: Namque interdum ſolummodo per duas horas eadem commoratur, interdum per totam fere noctem, mane autem remiſſura.

Foeminis nonnunquam, ut adnotarunt peritiſſimi homines, ſub hujuſmodi acceſſione, menſes aliquando ſupprimuntur; aut contra citius quam ſoliti ſunt, malum fortaſſe levaturi, profluunt. Provectiori morbo, ſed raro quidem incipiente, ne ſtranguletur aegrotans eſt timendum.

Ut ſupra memoratum fuit, poſtquam per totam noctem multum moleſtiae et inquietudinis exagitavit,

exagitavit, plerumqua juxta diluculum mitefcunt omnia, facilius et liberius refpiratur, nec amplius, ut antea, conftrictio pulmones opprimit, fed gradatim difcedit; folitae renovantur fecretiones; et quo citius aliquid expuitur facile, etiamfi fanguis intermifceatur, eo magis vires fuas remittit morbus; humectari incipit cutis, et mollitur; fitis urgere ceffat; et caput, nec tantum aut gravatur, aut dolet; ventriculus nunc minus diftenditur; inteftina, reddita cum multo fpiritu alvo, minus perturbantur; urina ejicitur interim rubida, et fedimentum poftea deponit; porro aeger, vexantibus incommodis, quae praegreffa erant, nunc folutus, in placido fomno, hominis folamine, et infigniter reficiente, requiefcit.

Fugax vero eft hoc levamen; quamvis enim interdiu non tam vehementer faeviat morbus, fed aliquantulum videatur mitior, fub vefperi, iterum praecordia laborare incipiunt, et conftringi; alia denique figna, quae priorem acceffionem comitata erant, nunc alteram illatura, recrudefcunt, et fere juxta eandem noctis horam, incipientia, fimilem peragunt curfum, et excreto muco definunt. Hocque in modo, per quafdam noctes, fic fe res habet; at plerumque tertio, quarto,

quarto, vel quinto die, acceſſiones abſcedunt omnino. Duobus ab initio diebus, parcior mucus, quam aut tertio aut quarto, ejicitur; in iis vero excreatur idem, minus viſcidus, magiſque pus ſimulans.

Non indignum eſt, nec ab hoc negotio alienum, adnotare, quod quo diutius acceſſio perſtat, eo magis intervallum, ejus incurſionibus interpoſitum, protractius erit, et magis ipſa affectio ſopietur et interquieſcet; in rationem vero aſſumendum eſt, in qua plaga degitur, qualis eſt victus, quae conſuetudines, et alia non levioris momenti.

Quandocunque hic morbus ſemel adortus eſt, poſtea vix non iterum redintegratur, ſed intervallis forſitan haud aequalibus; morentur enim acceſſiones, aut accelerent, multa quae fortuito contingant: Et quamvis ejus incurſibus primis non multum damni inferatur, tamen, utcunque vigens ſit corpus, et ejus effectibus obſiſtendum, eoſdemque tolerandum, aptum videatur; infirmabitur denique, renovato ſaepius malo, nec vires ſuae, ac olim, ſufficient; donec tandem, fracto vigore, morbi non minus quam ille, cui originem debent, vexantes, exoriuntur; et poſtremo, nunc languens aeger, et exhauſtus, gra-

datim

datim ad Lethi januam fertur, et ſupremum diem claudit.

Qui morbi hunc inſequi ſolent, pro vario corporum habitu, variantes, multi ſunt; ut hydrothorax, phthiſis pulmonalis, et hectica ejus febris, haemoptyſis, anaſarca, aſcitis, et non raro hoc aut illud membrum, nervis reſolutis, inutile factum; ſeniores inſuper, quorum pulmones antea ſic laborarunt, rheumatiſmo, calculis, aut in renibus aut veſica, hoſpitantibus, ictero, diabete, ſaepe affliguntur.

Catervam talem iſtorum, quae quaſi clanculam humanis corporibus vires ſurripiunt, in animo verſantibus, quomodo ea praecavenda ſunt, nos tantum ignorare, an curantis prava ſit ratio, an ad negotium perficiendum ipſa ars medici cujuſvis, etiam peritiſſimi, non ſufficiat, multum eſt certe dolendum: Nos enim penes non multa ſunt; et humanum ingenium arctis limitibus continetur; namque ſub dio noxae innumerae vagantur, noſtra conamina ſpernentes, et aut profunda nocte obtectae, noſtram effugientes aciem, aut potentiores, quam cum quibus conflictari poſſumus. Etiamſi vero admodum injucunda ſit contemplatio talis, certe non praetermittendum, quanta commoda ab arte ſalutari profluere

profluere ſolent; nec eos quorum eſt officium indicare

" How beſt the fickle fabric to ſupport
" Of mortal man,"

deſides et ignavos, deſperare oportet: Homini enim hanc legem ipſa natura impoſuit, quod nullo remedio uno, aut etiam compluribus, ejus mala, quaecunque ſint, ſemper amoveri aut praeveniri poſſunt; aut differri mors, ille exitus, omnibus in terris degentibus, expectandus: Sic quidam ſolers et doctus diſſeruit: " Homo enim, " quamvis ſanus et robuſtus et vegetus, laben- " tibus annis, et ipſe dilabitur, ſeneſcit, moritur, " in priſtina elementa ſolvitur, aliis animanti- " bus pabulum futurus *."

Vix neceſſarium videtur, quomodo ſigna variantur, et ſubinde ſe in conſpectum edentia, commutantur, recenſere; quia utilitatis aliquid, a tali deſcriptione, orturum eſſe, aut medicum uſum promoturum, incertum eſt; ideoque hujuſmodi omnia pertranſimus; nec, ſicut eorum

 pleraque

* Gregorii Conſp. Th. Med.

pleraque ex casu et fortuito occurrunt, in rationem medendi generalem assumenda, habemus.

Cadaverum incisiones, ut vix aliquam effugerit, non adhuc luculenter nobis monstrarunt, quamvis maxima accuratione institutae fuerint, unde aut malum ortum fuit, aut qualis est indoles; namque, etiamsi multum hoc insectantibus laboratum fuerit, tamen ipsa res, quia tam obscura erat ex natura, non hactenus patuit; ideoque istius partis corporis functionem conturbatam esse, cujus causae mutationum forsitan nunquam detegentur, concedunt omnes. "Plurimae vero et certissimae observationes satis superque demonstrarunt, multorum morborum causas neque in humoribus neque in generali corporis compage solida sitas esse, neque ullo pacto sensibus nostris detegi posse; nimirum quae saepe in *genere nervoso* lateant, et oculorum et omnium sensuum aciem fugientes, solis effectibus sese prodant *."

DIAG.

* Gregorii Praef.

DIAGNOSIS.

Tot jam in hujus affectionis historia prolatis, quomodo ab aliis, non multum a se discrepare apparentibus, discernatur, proximum est recensere. Quanquam variis in modis respiratio male se habeat, tamen plerumque notis sui propriis hic morbus indicabitur; et an adsit, an aliter, judicantes non multum haerebimus; ille vero, qui Angina Pectoris appellatur, si Heberden, Fothergill, Percival, aliisque sit confisum, asthma spasmodicum adeo simulat, quod scriptores illi, quamvis doctissimi et multa tentantes ipsi essent, signa, quibus mutuo inter se affectiones hae discernantur, non satis statuerunt: Siquando enim ea, in utraque se manifestantia, perpendantur, aut causae, quibus induci solent, aut etiam remedia, quibus ambae levantur, omnia haec fere eadem invenientur; et propterea forsitan mala hujusmodi, ut idem solummodo variatum, non sine causa, habenda; ubi vero in quavis *nosologia methodica* angina pectoris est ponenda,

nenda, non ad nos pertinet: Equidem morbos, quibus eſt obnoxium humanum corpus, nominibus innumeris deſignare, ad eos ſolummodo, etiamſi acerrimum ſit obſervantis ingenium, mutuo confundendos, et ſitne hic, ſitne ille, nubibus obvolvendum, conferret: Nimis forſitan tyroni audaciae eſſet, talem errorem huic diſtinctioni aſſeverare non defuiſſe: Non vero certe abſonum haberi poteſt, hic innuere, quod multum et curae et accurationis neceſſarium erit, antequam, laboret quicunque velit, quid ſit diſcrimen certe poteſt cognoſci. Hic morbus non raro hominem ſubito e vivis auferens, dolor nunc in hoc, nunc in illo cubito perceptus, ſenſatio peculiaris juxta ſternum, praecipua ſunt indicia, quibus inter aſthma et eam affectionem dignoſcatur: Sagax Fothergill, de iſta re diſſerens, ſic ait, "No doubt, as there are no two "human bodies preciſely alike, ſo there will be a "great diverſity of ſymptoms; but there is one "in this ſingular diſtemper, that, ſo far as I "have ſeen, always marks it diſtinctly, which is, "that ſharp conſtrictive pain acroſs the breaſt, "which always ſupervenes a certain degree of "muſcular motion, or whatever agitates the

"nervous

" nervous ſyſtem *." Si vero attento animo ad negotium accingamus noſmet, forſitan illa ſigna etiam in aſthmate idiopathico contingere ſubinde obſervabuntur, nec diſcrimen inde poteſt clare detegi.

Nunc quidem in hoc ſatis morati ſumus; atque revera, quia tantum de illo fuit ambigitum, nihil, collatis omnibus, hic licet ut certum proferre.

Sicut cauſae originem ei generi reſpirationis laborantis praebentes, quae apud medicos ſcriptores dyſpnoea audit, magis continue perſtant; effectus etiam, violentia forſitan variantes, ex neceſſitate magis continui erunt: perſeverantia hujus igitur duorum morborum diſcriminis indicio erit; etenim aeger aſthmaticus, requieſcentibus ejus vexationibus, et intervallo iis interpoſito, prorſus ad ſolitam conditionem redit, et, ut antea erat, fit ſanus.

Quibus indiciis hic morbus ab hydrothorace diſtinguatur, non difficile cognitu; ei enim adjunguntur multa, quae in aſthmate plerumque deſunt; namque in poſteriori, reſpiratio fere ſemper laborat, nec interquieſcit ejus moleſtia; ſpiritus non editur ſtrepens; inſuper pallore leucophlegmatico

* Fothergill, ſecundum Elliot, p. 520.

cophlegmatico ſqualet vultus, pedes intumeſcunt, parca eſt urina, at lingua non munera ſua recuſat; a quibuſdam etiam ut nota praecipua fuit habitum, quod obdormiſcens quivis hoc correptus, ſubito anxius aut territus expergiſcitur, nec, niſi erecto corpore, ſpirat facile *; hydrothoracis haec; et quia morbo noſtro abeſſe ſolent, diſtinctionem plerumque monſtrabunt.

Reſtat vero alius morbus qui forſitan cum hoc confundatur (viz.) cynanche trachealis; ſed ingens hic non labor, nec multa obſcuritas; vix enim eſt neceſſarium aliquid, praeter haec; quod infantes et teneriores cynanche praeſertim adoritur; quibuſdam anni temporibus epidemica eſt; laryngem et tracheam praecipue infeſtat; atque aut cito in lethum deſinit, aut aegrum, forſitan nunquam reverſurus, linquit; aſthma vero, aut aetate provectiores, aut plerumque adultos, corripit; nunquam epidemice graſſatur; et ſiquando ſemel aggreſſus eſt, vix poſtea decedit, ſed per totum vitae curſum, etiamſi intervallis dubiis atque incertis regrediens, fere perſtat.

Nec interea nobis ut culpa imputetur, ſi de aliis praecordiorum affectionibus hic ſileamus; ſunt

* Vid. Cullen's Firſt Lines.

ſunt enim, quamvis ex iis reſpiratio aegre perficiatur, et quod ad notas, quibus inſigniuntur, cauſaſque a quibus proveniunt, tam late diſtantia, ut vix aliquem, quid ſit diſcrimen, effugiat.

CAUSÆ MORBI.

Proxime ſunt a nobis percurrendae cauſae, quae hunc morbum ſuſcitant; utque conſuetus ordo talium non praetermittatur, in eas, quae opportunitatem inducunt, et excitantes, dividantur: Quod ad priores: Cujuſque viventis eſſe quoddam peculiare et quaſi vitae ipſi adnexum, et a parentibus ſuis vitia delata infantes recipere, vetuſtiſſimis mundi ſeculis obſervatum fuit: nec aliquis fere inter humana ſananda mala hanc obſervationem neglexit; id, quod in parentibus et ſua prole tam ſimile videtur eſſe, an temperamentum, oris lineamenta, forma et habitus, an morbi quibus haec aut illa familia corripiatur, in rationem ſumantur, huc ſpectat; nec aliam explicationem ea facile accipiunt: Proavos

avos enim et gignentes humanum corpus, atque ipſa mens, nonniſi ſero, abjicit; hincque robuſti et vigentes aliqui naſcuntur, alii labe haereditaria inquinati, aut delicatiores et teneriores, ad funera, fere illico ex natu, efferuntur: Nec ſic res ſe habere eſt dubitandum.

Sive autem *ipſe* morbus foetum, dum in utero latet, arripuit, ſive tantum talis conformatio eſt, quod ad organa et membra ejus, qualis, cauſis quodvis malum excitantibus, facilius afficitur, non hactenus innotuit prorſus, et forſitan nunquam detegetur; quiſquis vero noſtro implicetur, non omnino ſine cauſa ſuſpicare licet, eum, ex partium ſtructura, et prava, quaecunque ſit, forma, tali affectione affligi; praeſertim ſi de hac re ratiocinantibus non omittatur, qualis eſt corporis habitus, quod, prae aliis, hujus affectionis invaſioni ſolet eſſe obnoxium. Auctorum, teſtantibus ſcriptis ſuis, experientia ſuadet, iſtos, qui, ut ſupra indicatum, *temperamento ſanguineo* ſunt, quibuſque laxiores fibrae, plus quam firmiores et robuſti, huic morbo ſaeviori eſſe objectos; illos nempe, qui, ut phyſiologorum ſolitis utamur verbis, tam *mobiles* et *irritabiles* ſunt, quod levibus cauſis, an illae corpus, an animum afficiunt, conturbantur: Nos quidem prorſus

igno-

ignoramus, quae mutationes aliae, laxioribus et debilibus musculorum fibris, nervos afficiant; hoc vero nec hactenus medici cujusvis indagatio arripuit, nec fortasse per saecula futura in lucem proferet;

"Quod latet arcana, non enarrabile fibra;"

laxitas haec vero, et mobilitas *, quae ab ea vix non semper oriunda, musculorum respirationi inservientium fibris praecipue adnectuntur, et eaedem, causis excitantibus quibusdam admotis, in tantum assurgunt, quod *paroxysmum asthmaticum* inducere videantur; aut etiam, in corpore infirmato, forsitan ea, quae non protinus debilitant, ad motus abnormes ciendos, sufficiant, atque deinceps tali affectioni originem praebeant.

Talem proclivitatem, nec haereditariam vero, aut in utero acceptam, sed postquam cursum suum incipit ipsa vita, et in quavis aetate posse induci, vix dubitandum; etenim tales causae, casu quodam, et quasi inopinato, viribus ingen-

* Quicunque laxus est, facile irritatur; Haller ideo, debilitatem et irritabilitatem, *in quibusdam casibus*, promiscue usurpavit.

tibus admoventur nonnunquam; hincque a partibus, quas afficiunt, vigorem ſubducentes, eas magis exquiſite ſentientes reddunt, et cauſis levioribus propterea vexandas *. Non ſolum aliorum morborum ratio, ſed uſus, in hoc curando maxime proficiens, in tali conditione, ſic opportunum eſſe corpus, indiciis videntur.

Ut aëris ingreſſui pulmones per omnes fere eorum meatus objiciuntur, inde abundant valde, et variae ſint cauſae hunc morbum excitantes; omnes illas percurrere ſupervacaneum foret; ſi igitur eas, quae maxime ad hanc affectionem inducendam conferunt, et quae inter homines praeſertim invaleſcunt, recenſeamus, ſat ſit.

Ambientis aëris temperies ideo, et indoles, praecipue eſt hic, nobis talia perpendentibus, aſſumenda; ad haec, obſervantes pulmones, munera, et officium, quo funguntur, animum non attendere non poſſumus.

Quantum aut ad inferendas aut ſummovendas quaſvis corporis affectiones, valet aër, medicinae ipſo ortu agnoſcent homines; proculdubio, eo excluſo aut inquinato, non amplius vivimus; quare neſcimus fere, ipſa res quotidie probatur: Idem

* Cullen's Phyſiology.

Idem insuper tanti eſt, quod ſiquando varietur, humani corporis conditio variat; et quo magis tenerior, aut morbo infirmatior ſit quivis, eo citius mutationes ejus, et coeli novam temperiem, ſentit.

Quum aër ſuperincumbens nobis ponderis commodi eſt, neceſſario comprimit, et inde corporis ſolida conſtringens quaſi, ſuſtentat ea, atque vigentiora reddit, functioneſque omnes habiliorem adipiſcuntur vim; aut etiam, ſine incommodo, vehementior adhuc fiat talis preſſura, nec aliquid mali inſequatur: Contra vero, ſi quibuſdam, certe non ſpernendis, fidere licet, idem nocuit admodum, quandocunque rarus, et tenuior factus erat, et, adjunctis quidem aliis, haud leviter, ad hunc morbum excitandum, contulit *.

A conſuetudine autem, quae merito altera natura nuncupatur, multa impune tolerat humanum corpus; " A multo tempore conſueta, etiamſi deteriora fuerint, inſuetis minus moleſta eſſe ſolent †." Etenim, qui excelſo in loco

* Gaubii Pathol. Mead's Med. Works. Van Swieten Comm. in Boerh. aph. 824.

† Hip. Aph.

loco incolunt, aſthmatis expertes, non raro in vallibus ejuſdem ſubeunt acceſſionem, et vice verſa: Sic quoque urbanus in rus migrans ſubito, ſi hoc morbo antea correptus fuit, eodem implicatur; et idem ſenſit ruſticus urbem appetens *: Siccior aër fere nequaquam eſt adeo incommodus, quam humidus, et in quo vapores natant. Floyer, qui certe experientiam propriam fide retulit, nec auctoritas ejus in hoc negotio aſpernanda, obſervavit, quod ipſe, pluente coelo, aut nebulis obſcuro, ſemper pejus ſe habuit, et reſpirandi difficultas, cui obnoxius fuit, magis angebat; quod necnon, incumbente procella, exaſperabatur multum affectio illa; mutabilis aër praeterea multo ei fuit incommodo, et facile viciſſitudines ejus antea cognoſcere potuit †.

Inter cauſas excitantes quoque calor vehemens et frigora ſunt recenſenda; poſterioris effectus nocivus melius, quam illuſtris Hoffman, nequaquam poſſumus depingere: "Si quid ex "cauſis occaſionalibus eſt, quod aſthma con-"vulſivum inducere poteſt, certe eſt externum "frigus, hoſtis ille nervoſo generi inimiciſſimus.

"Unde

* Mead Monit. et Praecepta.

† Vid. Floyer on Aſthma.

" Unde hiemali tempore, flantibusque ventis " aquilonaribus, ingravescit malum; et a frigido " quoque potu exacerbatur. Imprimis obser- " vavi illos, qui pectus non bene tegunt, illud- " que frigori, maxime nocturno, exponunt, sae- " pius hoc malum incurrisse *."

Calor, utcunque admoveatur, non raro hunc morbum excitat; et observationi, quam Helmont nobis objecit, adjiciatur, quod Floyer, indicans, cum

———Torrens———Sirius———
Ardebat coelo, et medium sol igneus orbem
Hauserat, Virg.

magis, quam etiam bruma, hanc affectionem vexare; at in quibusdam, proculdubio, accessiones ejus, hyeme saepius quam aestate, exoriri †, iisdemque non raro gravedinem et destillationem accedere.

Per aëra necnon disperguntur vapores impuri, et, postquam in pulmones fuerunt inhalati, vitae adver-

* Hoffm. de Asthmate.

† Baglivius inquit, " Asthmate concussivo laborantes melius manent aestate, quam hyeme."

adverſantes, atque, inter multa mala quae infe runt, haud raro aſthmati originem praebent; eorum praecipui et maxime infeſti ſunt plumbi, hydrargyri, arſenici, ſulphuris * et carbonum fumi, aut aquae fortis, calcis vivae †, &c. exhalationes; hinc, qui in fodinis occupantur, et fabri, qui metalla exercent, huic malo, prae aliis, obnoxii: Adde huc, aër mephiticus acceſſiones eaſdem infert; pulvis quoque, interdum valde ſubtilis, et quaſi ubique ſparſus, in bronchias devehi ſolet, et ſuperficiem eorum internam adeo irritat, quod reſpirationis organa forſitan ad motus abnomes cieantur.

Huc quoque odores grati ſint, an aliter, ſunt referendi; omni enim animanti tantum eſt peculiare, tam varii habitus, taliſque idioſyncraſia, quod etiam maxime fragrantia, quibuſdam aſthma inflixerunt; ſic nicotianae fumus, adſuetis plerumque valde gratus, aliis tam adverſus ſentitur, ut interdum hujuſmodi malum ſuſcitet: Sic, in omni vitae negotio, variae exoriuntur cauſae, et fere innumerae fiunt.

Quantum aut indole non innocuus, et quantitate non idoneus, ad morbos ciendos, victus confert,

* Vid. Van Swict. jam citat.

† Vid. Hoffm.

confert, quotidie obſervare licet, atque hic morbus talem cauſam praecipue agnoſcit; compertum eſt enim, cibum omnem viſcidum, ex carnibus confectum, et eum, a quo flatus oriuntur, vel eum, qui a plantis comparatur, aeque huic affectioni favere; ſcilicet, quia tantum inter ſe ventriculus et pulmones conſentiunt, quod hic raro ſive diſtendatur, ſive aliter, pulmonibus prorſus immunibus, et praeſertim nunc male ſe habent. Ebrietas et multus Bacchus praeterea eodem ſpectant; vinum etiam meracius eundem effectum praeſtat; liquores necnon, magiſque ſi non ſatis fuerunt fermentati, a byne parati, nonnunquam hanc morbum induxerunt; et fere ſemper ex uſu eorum acceſſio fit acerbior, teſte Floyer, atque intervalla contractiora.

Excitatum, praeter ſolitum, vivum corpus, quaſi flumine adverſo, fertur poſtea, et vires ejus collabuntur; ſicque, non minus facile ab excitantibus animi affectionibus, quam deprimentibus, ut moerore, triſtitia, ſimilibuſque, inducatur haec affectio; hincque, cauſis iſtis recta afficientibus, mens aliquantulum (pluſve ſit an minus) exagitatur, ſanguis inſolito impetu et velocitate propellitur, et omnes, ſive vitales, ſive animales ſint, functiones, conturbantur: Ipſe pa-

ter

ter medicinae hoc modo obſervationes ſuas exhibuit, "Difficultate autem ſpirandi laborantibus, clamore et praecipiti iracundia abſtinendum *."

Terror et horrores ſubito illati, quibus pulmones multum conquaſſantur, valde hujus morbi ingreſſui favent, et praecipue in iſtis, qui antea eodem correpti fuerunt †: Mens nimis exercita, an lucubrationibus, an pervigiliis protractioribus; Venus nimis culta; exercitatio vehemens, atque diutior, ſemper corpus infirmans, hujus loci quoque ſunt; effectus enim ſimiles edere ſolent.

Sanguinis nimia detractio, in iis, quorum pulmones facile irritantur, huicce affectioni cauſae ſit; quodcunque etiam thoracem anguſtat, ex neceſſitate, et magis adhuc in opportunis, huc tendunt; ſubitae praeterea aut victus aut quorumcunque conſuetorum mutationes ſunt hic enumerandae. Van Helmont, et Mead, doctiſſimi quidam medici, lunae viciſſitudines incuſarunt; tamen, etiamſi multum auctoritati tantorum hominum certe debetur, quod de hac re in animo conceperant, experientia non ſancivit.

Auctoribus

* Hipp. Epid.

† Whytt's Nerv. Dis.

Auctoribus quibusdam recensita fuerunt, ut hoc malum excitantia, haec, hydrothorax, circa pulmones congesti pinguedinis multum, hypochondriasis, hysteria, arthritis subito retrocedens *, profluvia quaedam suppressa, ulcera pertinacia citius sanata, exanthemata et aliae eruptiones evanescentes, et cordis atque vasorum ampliorum, mala, &c. &c. †. Futuris permittendum est, an omnia haec, inter hujus affectionis causas, memoranda.

Causis, quae forte contingant, et incommodo origini sint, nunc praeteritis, ad proximam recta progredimur; et argumentum propterea suscipere cogimur, quod semper, etiam a vetustissimis medicinae aevis, usque ad nostra, quodammodo fuit disputatum: " Cognitio causae morbum tollit," nemo ignoravit; et inde de proxima cujusvis morbi causa multum fuit indagatum; quare, sic laborantes, tam exigue proficerunt, non industriae eorum languenti, sed ipsi obscurae negotii indoli, est ascribendum; deficit, quod ad multa, humanum ingenium, et natura progressus suos multa caligine obtexit; non

D defue-

* Vid. Whytt. Cullen's First Lines.

† Hoff. Bonetus, Floyer.

defuerunt enim urgentia complura perſcrutantibus; atque omnibus de hac re litem moventibus (ut ipſi faſſi ſunt) multa deſideranda eſſe, conceditur, ſive de caeteris morbis, ſive de hoc, diſputatum fuerit.

Nodus vero, qui huic negotio adnectitur, in quorundam morborum naturam ſcrutando, uſque dum ingenio humano plura detecta fuerint, et latior campus ei objectus, non ſolvi poteſt; quam verum hoc, affectio ipſa, de qua nunc diſſerimus, teſtatur: Et quoniam tot inſignes et doctiſſimi homines tantum impenderunt operae, et nihilominus colliſerunt opinionibus, quanquam eas cautiſſime protulerunt, tironem aliquid audere, temerum foret; idcirco ad eam, cui obſervatio hominum multa expertorum favet, noſmet recipiemus, et certe eam illuſtr. Culleni amplectimur *.

Bronchias ſpaſmo conſtringi, ſicque a conditione ſolita mutari, nec, ut antea, munus ſuum perficere, quaedam ſuadere videntur; inſuper, alias partes, reſpirationem adjuvantes, eodem tempore, a ſolito diverti, veriſimile eſt; ſive ex origine mali ſit hoc, ſive ad conſenſum iſtum inſignem,

* Vid. Firſt Lines.

ſignem, quo, aliae multae corporis partes, et praecipue reſpirationis organa, mutuo inter ſe nectuntur, referendum; quomodo cauſae, quae fortuito et varie offendant, bronchias commoventes, actionem ſuam exercent, non facile explicabitur; ſi autem primo laryngem, quam, ut monuerunt quidam merito non obſcuri nominis, talis affectio praeſertim appetit, arripuerunt, conſenſu eodem multo latius ea propagari ſolet, et exinde muſculi intercoſtales et ſeptum tranſverſum agitentur *, atque motibus corripiantur abnormibus, hincque, ſimul cum vitio primario, noſter exoriatur morbus.

Erroris forſitan aliquid immiſceatur; nec ad rem ipſam *uſque* talis explicatio pertingat; ſed laete proculdubio accipietur, quodcunque alius ſaeculi obſervatio, et futuri homines inveniant.

RATIO

* "Dico ergo in aſthmate hoc vitium eſſe in muſculis convulſis, primario in diaphragmate, ſecundario in reliquis muſculis." Etmuller de Inſp. laeſa.

RATIO SYMPTOMATUM

Opus eſt proximum ; hicque ſolummodo inſigniores hujus mali notas, utpote quae ſolae attentionem merentur, colligemus, et earum rationem reddere conabimur ; plura quidem aggredi fortaſſe ſupervacaneum videretur.

A cibo non rite concocto oriuntur ventriculi diſtentio et flatus, quia nunc infirmius eſt illud organum, et inde, ut ſolet ſemper, quodcunque aſſumetur ore, ab eo copia aëris inſolita, extricatur.

Laborat reſpiratio, quia aut impeditur pulmonum meatus, aut ipſi contractiores, non ut antea aëra poſſunt accipere ; aut etiam debiliores, aegrius eundem expellunt.

Palpitat cor, et dolet caput, ob reſpirationis difficultatem, quia non amplius per pulmones, ſolito more, rebus ſic ſe habentibus, tranſmittitur ſanguis, a corde profluens, hincque congeritur juxta idem, et male afficiens, palpitare facit; quiaque

quiaque ſimilibus ex cauſis, obſtatur, quo minus rite a capite reductus ſit, dolor ibi exoritur: Forſitan vero aliquid iſtius affectionis nervis eſt adſcribendum. Experimenta, a ſolerte quodam homine, nuper inſtituta, aliam explicationem nobis objiciant *.

Conturbata reſpiratione, neceſſario vox aliquantulum deficiet; etenim, ut articulati ſonitus edantur, conamine quodam e pulmonibus ſpiritum ejici, poſtulari videtur; hincque, labentibus illarum partium viribus, in hac affectione, ipſa impeditur, aut nonnunquam vehementiori acceſſione penitus ſupprimitur: Ligamenta glottidis, modo non facile explicando, mutata, forſitan in rationem aſſumere licet.

PROGNOSIS.

Quodammodo injucundum eſt plerumque augurium, quo de hujus morbi eventu praeſagire licet,

* Diſſert. Inaug. Ds. Goodwyn.

licet, quamvis interdum perſtiterit diu, nec ab incurſibus ejus multum fractum fuit corpus: In quavis quidem ejus acceſſione, non abeſt periculum, praeſertim ſi inter ſpirandum, valde ſuccutitur homo, exquiſitius angitur, et admodum laboret; cor immaniter palpitat; ſuffunditur vultus; arteriarum pulſus ſubmiſſus, celer, et irregularis eſt; atque frigeſcunt extrema; praecipue autem metuendum eſt, quando acceſſiones pertinaces et diuturnae ſunt, ipſeque morbus per multum tempus vexavit; magis necnon adhuc, quo aetate provectiori eſt aeger, timendum: At vero, morbo recenti, viribus fere integris, juſta thoracis forma, pulmonibus intactis et illaeſis, auxilia, quae medicina adfert, fortaſſis voti compotes nos reddant, et aut malum levent, aut etiamſi, ſi exoptandus ille hujus morbi exitus mortalium arti permittitur, omnino fugent.

CONSI-

CONSILIUM MEDENDI.

Ultima nunc, et certe graviſſima hujus diſſertationis pars, inſtat: Medendi autem quaevis ratio, etiam peritiſſimos, ſaepe fefellit; et quotidie videndum eſt, quantum haec affectio ſummam curantium artem ſpernit: Quod ad noſmet, hoc negotium percurrentes, tam pauciſſima expertos, et rudes adhuc, nihil adjicere, aut novae lucis affundere poſſe, dolemus; non igitur nobis culpae vertatur, ſi ſolummodo, quae aliorum experientia ſuggeſſit, et ab illis accepimus, proferamus; et remedia, quae, etiamſi iis non prorſus affectio tollatur, ad eam mitigandam maxime idonea videntur, et lenimini pollicentur eſſe, recenſeamus.

Adque hoc propoſitum rite abſolvendum, duplice modo, ut infra poſitum, eſt conſulendum; nempe, ut

Quam citiſſime ipſa acceſſio ſummoveatur, et ejus regreſſui obſtetur:

Tramite,

Tramite, quo medici consueverunt, non aberrantes, auxilia, quae ad primum consilium perficiendum conferre habita sunt, percurremus; et profutura sint, an aliter, perpendere tentabimus. Primum est sanguinis detractio:

Multum certe damni temero et incauto hujus remedii usu illatum est, et eundem propterea in hoc tractando morbo reprobandi compluribus occasio praebita; at neglecto, ab aliis, Celsi, multa scientis, monito, "Interest enim, non "quae aetas sit, neque quid in corpus intus "geratur, *sed quae vires sint* *," in omni hujusce mali accessione violent·, ad detractionem sanguinis, veluti ad Palladium, se receperunt: Quoniam, ea perstante, sanguinem per pulmones aegre transmitti colligere fas est, talem subductionem, et ejus molem imminutam, progressum suum expedituram esse, argumento fuit; et hinc, urgentibus signis, saepe missus est sanguis. Sed nec in rationem assumptis, quae, in hoc malo experientia talem jacturam insequi monstravit, nec quales, in similibus morbis, effectus edidit; causae ipsae, si de iis recte judicavimus, eam vetant: Attamen, sicut ab opinionibus, quae tam late

* Lib. 2. cap. 10.

late invaluerunt; et tantorum mentes occuparunt, diſſentire, forſitan audacius, quam decet, videatur, et ignarorum ſolummodo eſſe; quae, magni jure nominis medici obſervarunt, audiamus: Eruditſ. Hoffmanni haec ſunt verba: "Sanguinis, quae per venaeſectionem fiunt, "miſſiones, nunquam in ipſo paroxyſmo debent "inſtitui, quoniam malum inde fit deterius, ac "contumacius *:" Eodem ſpectat inſuper, quod inſignis Baglivius in tabulas retulit: "Li-"cet ſanguinis miſſio paroxyſmum aſthmatis "ſtatim ſanat; frequentes tamen ſanguinis miſ-"ſiones, ſanguinis tonum labefactant magis ac "debilitant, et hinc demum morbus deſinit in "hydropem univerſalem. *Quare corrigenda eſt* "*potius cauſa aſthmatis, quam frequenti phleboto-*"*mia demulcenda* †." Millar quoque, homo certe expertus multa, de eadem tractans, inquit: "At firſt, bleeding was preſcribed with a view "of alleviating the moſt violent ſymptoms; and "it had, in ſome meaſure, the effect, though "the reſpite it procured was only temporary, "the paroxyſm returning with greater violence;

* Hoffm. lib 3.

† Prax. Med. lib. 1.

" and, when even a ſmall quantity of blood was " taken, the effect of other medicines was nei- " ther ſo immediate nor certain *." Floyer necnon, qui ipſe tanta ex hoc morbo perpeſſus eſt, ſic ait: " From the uſe of this remedy I " found no relief, but the ſeverity of the fits " was increaſed †:" Utque has citationes claudamus, illuſtris Cullen, ſanguinis detractionem minus eſſe neceſſariam, quam quidam opinati ſunt, inculcat ‡: Equidem, quia venaeſectio, latice ſubducto, vitae tam neceſſario, ut cuncti agnoſcunt, omnia corporis laxat, et vigore ſuo orbat, eam hunc morbum vix ſublaturam eſſe, ſed potius aucturam, expectandum eſt; atqui alia multa non deſunt auxilia in ejus locum ſufficienda: Melius vero huic negotio finem imponere non poſſumus, quam citando verba hominis apprime docti: " Semper quoque " memoria tenendum eſt, tantam ſaepe quaſi " puncto temporis ab intempeſtiva ſanguinis " detractione corpori inferri perniciem, quan- " tam neque optimi medici peritia, neque " omnia medicinae ſubſidia poſtea compen- " ſare potuerint. Sanguis enim ſemel miſſus, " nun-

* Millar on Aſthma, p. 42.

† Floyer on Aſthma.

‡ Firſt Lines.

" nunquam in venas redit, vireſque cum illo " amiſſae in variis morbis haud facile reficiun- " tur *."

Emetica ventriculum exonerantia, ſaburra, quae quando debilior eſt, et propterea ingeſta non rite concoquit, flatibus valde moleſtat, gravatum admodum, utilia ſolent eſſe; ſunt vero et alii effectus non minus exoptandi, quos praeſtant, " His forte nonnunquam auxilio eſſe poſ- " ſunt vel magno ſuo ſtimulo et agitatione cor- " poris, vel nova et ſaniore ſanguinis et vis " nervoſae diſtributione, quam efficiunt †;" et hoc conſilio (veriſimile enim videtur) quidam auctor ‡, famae non ignotus, tam ſolicite uſum eorum iteratum commendavit, etiam in malis, quibus ea multum favere nonnulli exiſtimarunt: In eandem praeterea ſententiam ivit Floyer, quem toties citavimus; lenioribus vero hujuſmodi medicamentis ciendus eſt vomitus; ſique, dum interquieſcunt acceſſiones, tententur, fortaſſe bona ab iis expectanda majora erunt, magiſque permanentia; namque, ſi dum ſaevior eſt morbus,

* Greg. Conſp. Med. Vol. 2.

† Id. lib. de Vom.

‡ Dr Bryan Robinſon on the Effects of Medicines. Whytt's Nerv. Diſeaſes.

morbus, et accenditur valde, usurpantur, ne hominem, admodum moventia, strangulent, non deest periculum.

Quia asthmate laborantibus adstricta alvus incommodo solet esse magno, eam leniter solvere proculdubio proficiet multum; ideo clysmatis subducere maxime convenit, quia hunc effectum praestant, intestina a faecibus et flatibus liberant; nec tamen infirmant; dum dejicientia, et ejusmodi remedia valentiora, corpori vigorem auferunt, et vires attenuant.

Si quando accessiones sunt praeter solitum pertinaces, epispastica, non sine fructu, admoveantur; proficere autem videntur magis, quia stimulant, quam ob humores ab iis elicitos; quoniam vero tarde operantur, et an bona allatura sunt, an aliter, incertum, quiaque dolorem et molestiam beneficia vix compensant, ab eorum; morbo leniori, usu, medici se retinuerunt.

Antispasmoda varia, accessione ingruente, ei objecta fuerunt; quantumque opium praestat, plerorumque auctorum scripta testantur, et experientia multa, commoda, ab ejus usu idoneo profluentia, commonstravit; liquidam adhiberi debet; nempe quia, sic citius et facilius nervi idem sentiunt, et potentiam ejus agnoscunt; huc

quoque

quoque referantur, camphora, caſtoreum, moſchus, aſafoetida, aether vitr. alk. et ſpirit. volat. &c. &c. quae omnia (ut inquit Whytt *) ſtimulo cujuſque proprio nervos ita afficiunt, ut ii deinceps non ſolum irritationem, quam multae nocivae cauſae excitant, minus praecipiunt, ſed, ut videtur, aliquid vigoris, ſaltem per temporis quoddam ſpatium, adipiſcuntur:

Camphora huic affectioni inſigniter adverſari dicta eſt, et multas propterea laudes accipit †; ſolutaeque, effectus et citius ſe manifeſtant (ſicut opii) et magis valent; at quidem remedium eſt vires cujus nemo hactenus fortaſſe retexit omnino, et igitur idem adminiſtrantibus aliquantulum eſt cavendum; nonnunquam utile, in ſpaſmis ſummovendis, arte compertum eſt, idcirco beneficia, ab eo, in hoc morbo, expectare licet. Caſtoreo autem laudis tantum adſcribere non poſſumus; atque eo, ſive ejus vires non ſatis cognitae fuerunt, ſive ipſum eſt medicamentum iners et inutile, raro hodie utuntur medici ‡. Moſchus, adverſus etiam ſpaſmos, utilis eſt; ſagax Millar, ob beneficia, quae praeſtitit, eum ſaepe adminiſtravit; uſquedum quanto

* Nerv. Diſ.

† Millar jam cit.

‡ See Clinical Experiments of Dr Home.

to magis aſafoetida profecit, et quanto potentius remedium fecit, expertus erat: Eam et ano, et ore, ingeſſit; ore aſſumpta, inter alia commoda, diſtentionem ventriculi ſuſtulit; at clyſma alvum multo ſpiritu reddi fecit: At quidam ſunt homines, quibus ſapor ejus non tolerandus eſt, quibuſque ejus odor admodum ingratus, immo, etiam adeo, nequaquam accipere poſſunt. Æther etiam, alk. et ſpir. volat. ſaepe proſunt. Haec remedia interdum mutare, et nunc hoc, nunc illud, uſurpare, idoneum erit; etenim, ut ſaepe obſervatum, unum valde efficax fuit, poſtquam alterum, nullo fructu, tentatum erat.

De nicotianae fumorum uſu ambigendum eſt; et potius iis, qui ante aſſueti fuerant, accommodantur. Quantum fomenta et pediluvia proficiant, nec ratum, nec compertum, inter auctores videtur eſſe; quia vero laxant, ſaepe iterata, illa nocitura eſſe, colligatur. Sub acceſſione decocta emollientia varia, quae nonnunquam adhiberi ſolent, non ſine cauſa intermittantur; etenim ventriculum diſtendentia, et infirmantia, forte morbum augeant.

Cibus, morbo urgente, maxime idoneus, levis ſit, et qui facile concoquatur; carnes enim evitandae,

tandae, et, in eorum loco, jufcula nutrientia fufficienda: Victus, qui a plantis comparatur, et potus non rite fermentatus, rejiciantur; atqui hauriantur potius latices frigefcentes, et acidi fere femper vini pauxillo, adjecto: De calore aucto eft fedulo cavendum, et aegri cubiculum non praeter fexagefimum fecundum gradum Fahr. therm. calere debet, fed puro aëre et frigidulo perflari. Tempeftivo auxiliorum talium ufu vix non mitior fiet morbus, et forfitan acceffio adoriens prorfus tollatur: Nihil vero, quam tonica, quae corpori vigorem impertiuntur, et regimen idoneum, magis ad ejus recurfui obfiftendum conferet; haec igitur proxime nobis obvenientia, percurrenda, et quae funt, narrandum; ficque fecundum confilium, cujus fupra mentionem fecimus, perficiendum.

Tonica, quae experientia maxime utilia comperit, cortex Peruvianus funt, amara, aut quae ex ferro parantur: Quantum illa ad corpus roborandum valent, et quomodo adminiftrari debent, nemo, in medicinae verfatus, ignorat; et idcirco de iftis verba facere fupervacaneum foret; aut fimplicia, aut inter fe conjuncta, ufurpantur; fortaffe, fi quoddam aromaticum iis adjiciatur,

jiciatur, efficacius adhuc profint: Flores Zinci *, et Colchicum Autumnale, infignia beneficia fic laborantibus adferre, nuper dicta funt.

Balneum frigidum praeterea, caute ufurpatum, quia corpus roborat, non praetermitti debet; ut quam falubre in hac affectione eft, non dubitetur, omnes auctores, de ea differentes, adeantur; etenim una voce illud eximie ad fanitatem recuperandam conferre afseverarunt †: Forte non minus fit utile in maris aquas immergi.

An fonticuli et fetacea proficient, dubio fuit: quomodo enim in tali morbo profitura funt, non facile explicationem accipiet, aut ratio reddetur. Floyer, quod ad feipfum, nunquam aliquid commodi ab iis percipit; etiamfi quendam cujus humero vulnus inflictum erat, et qui afthmate laborabat, quamdiu ulcere infequenti emanabatur, ab eo prorfus immunem effe, ut aliquid dignum memoratu protulit in medium.

Nunc quale regimen maxime idoneum videtur indicandum; et alia, quae aegrotanti nihili certe non funt; victus, quando morbus fe remittit,

* Wither's on Afthma.

† Floyer on Cold Bathing. Baynard on the fame. Smollet's Travels.

tit; nutriat, et ni impediat aliquid, lautior; ſimplex vero ſemper; non qui flatus cieat; ingluvies evitanda, nec ſumatur plus, quam quod vires ventriculi ſubigere poſſunt; vinum, liquoribus ex byne paratis, anteponendum; ardentes, aqua immiſta, liquores in vini locum ſuffecti, eos, praecipue qui iiſdem fuerunt aſſueti, nonnunquam adjuvant*: Sit vero nihil immodicum.

Quoniam coeli mutationes exquiſite ab hominibus ſic affectis ſentiuntur, aëra quam maxime ſincerum eſſe, ſumma cura praecavendum: Montium vicina raro impune aſthmatici petunt, quae, venti gelidi, et boreas incertus percurrunt interdum; a quibuſdam etiam urbes fugiendae ſunt; aër vero modica temperie, et ſerenus exoptandus; unde multi in Auſtrali Gallia, Hiſpania, Italia, Madiera Inſula, &c. optima fruuntur ſanitate, qui, in noſtris regionibus, hoc morbo fuerunt admodum vexati; in rationem vero ſumendum, qui ſit aegri habitus, et quomodo hanc aut illam aëris mutationem antea paſſus eſt; hincque, ut ait Celſus, "eum qui propria "non novit, communia tantum intueri debere; "eumque, qui poſſe propria poteſt, illa quidem

F "non

* Whytt.

" non oportere negligere, ſed his quoque inſiſ-
" tere. Ideoque, cum par ſcientia ſit, utiliorem
" tamen medicum eſſe amicum, quam extrane-
" um *." Quod ad veſtitum, anni temperies quae ſit, conſulendum; adnotetur vero, induſium laneum vix unquam tuto abjici poſſe; haud raro enim ſic acceſſiones multum dilatae, et mitigatae fuerunt.

Turbis animi corporis functiones omnes male afficiuntur; et morbi, quibus antea fuerat opportunum, ſaepe inferuntur: Maximi eſt igitur, animum, praeſertim in hoc malo, eſſe tranquillum et placidum, jucundis oblatis;

" Juſt ſo the mind, by various thoughts amus'd,
" Nor akes itſelf, nor gives the body pain:"

ſtudia, quibus incumbitur nimis, lucubrationes, pervigilia, ebrietas, nimia venus, quia corpus, aeque ac animum infirmant, longe abſint; ſicut excitantia omnia.

Exercitatio, ſub aethere ſereno, ad ſanitatem reducendam adeo confert, quod, ſine ea, omnia auxilia proculdubio irrita cedent; hinc ambulare,

* Lib. I. cap. I.

re, navigare, equitare, in rheda vehi, propofitum eft; vero duabus poftremis rationibus, citra defatigationem, diutius exercetur corpus, hae ideo antepondae funt; oblectamenta rerum rufticarum, fi nihil obftet, haud negligenda.

Si harum rationum in ufu perftemus, atque nec has, nec remedia fupra memorata, temere abjiciamus, morbum, etiamfi nulla medicina radicitus avellendum, leviorem fore faltem, non dubitandum; quoniamque hic, nonnifi fero, et toleratis multis, levamen manfurum et certum expectare licet; quae, de hypochondriafi differens, Montanus in lucem edidit, citare non abfonum erit, "In curatione non licet praefinire "tempus menfis unius, aut anni, ficut in aliis "contingat; fed oportet in toto vitae fuae tem"pore curationi operam dare, interdum cura"tioni, interdum praefervationi, attendendo."

F I N I S.